

پروانے

مربعہ ممتاز

مربعہ ممتاز

پروانے

مربعہ ممتاز

پرورنے

رابعہ ممتاز

(ٲول حقونہ ٲہ حق د يکوالی کنٲی محفوظ دي)

د کتاب نوم ————— ٲرونے
یکوالہ ————— رابعہ مٲان
د چاپ کال ————— ۲۰۰۳ء
ٲرٲس ————— جدون ٲرٲس خٲبر بازار ٲشاور
بیعہ ————— ۱۰۰ روٲی
کاتبہ ————— محمد رسولہ ٲنتواکٲری

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٲی بک اٲنسی
خٲبر بازار ٲشاور
- ۲- معرفت عبد اللہ جانہ مقوم
د اکٲانہ شاہین ٲاؤنٲ
یونیورسٲی روڊ ٲشاور

د کورقونٲ نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حیا د رنہاگانو ترجمانہ
دَ پرونو پراؤنو شگھبانہ

دَ مغموم صاحب تیارہ تیارہ کالہ کنبی
یو د یوہ دہ خدا ئے دی تل لری رونبانہ

سید صابر شاہ صابر
برتھکالے

پروڻ

په جنازه ۾ سپين پروڻو ٽوڙ ڪري
رڻ ٺوڙ ڪور ۾ ڇڏي پروڻي نه ڪم

زما د مينڀي قاتل ڪري سرتور
رڻ ٺوڙ ڇڏي هر وخت ڪم پتو ڪم

د ٻڌ ٺاهي داغ به راپوري ڪري ٿو
پام ڇڏي پروڻي له ۾ لاس راڻو ٺوڙ

ڪله ۾ تور ڪله ۾ سپين پروڻو
ستاد نظر نه ڏاڍي ڇڏي ٺوڙ

فهرست

شمار	یکه	خج
۱	پروئے	۹
۲	منہ	۱۳
۳	خانہ کعبہ (نظم)	۱۶
۴	حُم دم دینِ نہ ن (نعت)	۱۸
۵	د عوا لور (نظم)	۲۰
۶	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۲۳
۷	پہ تورو نیو شو کبئی دید نو نہ، ٹومرہ کپری (غزل)	۲۵
۸	راشہ اشنا عمر می کم دے	۲۵
۹	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۲۶
۱۰	مشران (نظم)	۲۹
۱۱	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۳۰
۱۲	مخ چچی رانہ پست نہ کپری خطا نشی (غزل)	۳۲
۱۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۳۳
۱۴	داستاد راتلو لاری کله بئی چپری رو بدی شی (غزل)	۳۴
۱۵	نوی دنیا (نظم)	۳۶
۱۶	ستاد مینِ مشال لاس کبئی (غزل)	۳۸
۱۷	زبہ می هر وختی چوبی بی (غزل)	۴۰
۱۸	تمغہ امتیاز دی میارک شه (نظم)	۴۲

۱۹	نڙ به د باران نه د بډلۍ نه د سيلۍ قيصي	۵۵
۲۰	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۵۶
۲۱	قسمت (نظم)	۵۸
۲۲	خيالونه وسوسې (نظم)	۵۰
۲۳	تاله به لاليه په ليمو درشم (غزل)	۵۳
۲۴	کور د بيلتون خورشه دا ئي شخه اوکړه (غزل)	۵۹
۲۵	د کلو لخته	۵۶
۲۶	ماته خو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۵۷
۲۷	رور (نظم)	۵۸
۲۸	زړه ې د دغو بڼې شخه دکاڼي نه نوبوړنه دے	۶۰
۲۹	ستاد مينې د درېو تکو په قلا کښې يمه ناسته (غزل)	۶۱
۳۰	د اختر ورځ (نظم)	۶۲
۳۱	ستامينه ې پکارده نور ې هڅم نه دي پکار (غزل)	۶۳
۳۲	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۶۴
۳۳	په هرڅه به تېرېږي دنېک خوا کمه دي نه وي	۶۶
۳۴	وار خطا وار خطا گورځم (غزل)	۶۷
۳۵	خپل خپلوان (نظم)	۶۸
۳۶	لوپسته	۷۰
۳۷	خط	۷۱
۳۸	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږم ده (غزل)	۷۲
۳۹	زما د زړه په آينه کښې ته ئي	۷۴

٢٥	حُني خلق (نظم)	٢٠
٢٦	شته په سپر لي کښې وېر مگوته شته دے	٢١
٢٧	ته چې پکښې نه ئې اشنا ده په خلقوڅه کوم	٢٢
٢٨	مور (نظم)	٢٣
٨١	د بنو دسر دپاسه (غزل)	٢٤
٨٢	نن د باران شېبه روږده شوه جوړې (غزل)	٢٥
٨٣	بنه اخلاق (نظم)	٢٦
٨٤	په ليمو باندي راواوېي (غزل)	٢٧
٨٥	گيله دې په سر سترگو دې گېلې سره به کورو	٢٨
٨٦	ستامينه لاليه دروغ ژنه شوه (غزل)	٢٩
٨٧	لور (نظم)	٣٠
٩٠	شپه د انتظار (نظم)	٣١
٩١	لوبه (نظم)	٣٢
٩٢	لوبه (نظم)	٣٣
٩٣	فرياد (نظم)	٣٤
٩٤	شاهيت (نظم)	٣٥
٩٥	يادونه اميدونه (نظم)	٣٦
٩٦	پښتون (نظم)	٣٧
٩٧	نصيحت (نظم)	٣٨
٩٨	مينه چې پيدا شي فنا کړي نه (غزل)	٣٩
٩٩	تا چې په سگړو سگړو کښې تېره کړه (غزل)	٤٠
١٠٠	مينه (نظم)	٤١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ځي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بېگانه ځي د آسمان ستوري په چپه خوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دې کتاب کښې نڅبنه کوم يو ځائ کښې کېږم	۶۷
۱۲۲	خبره ستاد مينې دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف ځي ځي نوره به ستا د لاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

د رابعه ممتاز د شاعري دويم کتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندې دے - حقيقت داده چې د ممتاز د ”سپيلني“
کتاب شاعري که هرثو فني کمزوري لرې خو د دې خبرې نه
انکار نه شي کېدے چې لوستونکو د فني کمزورۍ باوجود د
سپيلني شاعري پر ډېره خوښه کېده (و کتاب يې په ډېره مينه
واخستو او وې لوستو - د رابعه ممتاز دويم کتاب ”پروئے“
لکه چې دنوم او چاپ په لحاظ ښکله دے - دغسې يې شاعري
هم ښکلې ده - زما په خيال چې دې کتاب کبني شاعري د
لوستونکو د اعتراض پر خيال ساتلے دے او کوشش يې
کړے دے چې هريو شعر دې په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپيلني“

د شاعري په مقابله کبني په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
کبني نوي خيالات - نوي جذبات روڼوي استعارې استعمال
کړے شوي دي او کوشش په کبني داشوے دے چې د
”پروئي“ په شاعري کبني جدت راپېدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دې مقصد کبني تر ډېره حده پورې کاميابه
شوې ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال په طرحه، دا شعرونه به ئې واخلو -

ه چي لور دېوال ته خپلې فونېکا پرې به دلرې

په دې پښتو دېوالونو دراز خبرې نې شي

يا

ه د مينې سوال جواب چي د دېوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي دېوالونو د ثومره نوند کوي

دېوالونو د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه دېوالونه

خو ..... د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاږي -

ممتاز په خپلې شاعري کښې د پښتو ژبې دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرمخيا ساتل دے (ورما په خيال چي دا د

دې خبرې ثبوت دے. چي د "سپېلني" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چي د پېروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چي د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چي د سپېلني شاعري کښې فني کمزوري دي -

زما په خيال چي د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر دېر د حده پورې ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو شو

شعرونه پېش کړم -

۱- د امله وایه چي زه ستا په خبرو نه پوهېږم

په تته تته شربه دا رازونه ئې مړه نوند کوي

۲- د جونگري لوگے بنه دے
 زه ٿي اوشڪو سره مل ڪم
 محبوت به زه شه ڪم
 چي زه ٿي پڪڻي پرڻانه

۳- د بنگر و شرنگا ٿي اوري
 د سگر ٿي خبر نه شو
 آ زما سادو جاناڻ چي
 پد ڪم جهان ڪڻي اوسين

۴- ما پد ڪو در چ ڪ منگ بيا ڪڻو دو
 ستاد شملي ول راته بنڪاري بي نه
 د غزل ند پس د هٿاز د نظم پد مبدان ڪڻي تگ هم رد ٿي
 د شاعري د پونج والي دليل و رکوي - حقيقت داد ٿي چي ڪڻي
 ڪڻي نظم رته نيو د خيال تو او جذبات تو پد لحاظ زه شاهڪار
 ڪڻي - لک "لوپتيد" "ڀنڀتون" "قسمت"

د ڪڻي خي ڪورون ۱۹۵۱ سي نور د پر نظمونه چي
 ڪو شاعر نو بد دا مونسوعات چي پلي وڃي - بهر حال درابعه
 هٿاز دويم ڪتاب "پرونت" ستاسوپد بنگڻي دے (و
 ورسه د ڪڻي دريم ڪتاب "ڪلهن پانڀي پانڀي" د ڪڻي

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ئے دي اوکړي چې د
 رابعه ممتاز دريم کتاب هم دې زر چاپ شي او د
 پښتو په شاعرۍ کښې د يو بل نوي کتاب اضافه وشي
 والسلام

عبدالله جان مغموم

منځ

ما چې خپل اولنۍ کتاب "سپېلني" چاپ کولو نو دا
 اُمید مې نه و چې پښتانه روڼه خوښې به زما د کتاب سره
 دومره مينه او کړي - نوزده د پښتنو روڼو خوښدو ډېره مننه
 کوم چې روڼو عموماً او خوښدو و خصوصاً زما کتاب پدې ډېره
 مينه واخستو او وې لوستلو او زما دومره حوصله افزايي
 او کړه چې نن دا د زه خپل دويم کتاب "پرونه" پدې ډول
 چاپ کوم چې روڼه خوښې به د "پروني" سره هم دومره
 مينه او کړي لکه ثومره چې د "سپېلني" سره کړي وه -
 او زه به د دې جوگه شم چې خپل دريم کتاب "کلونه پانې
 پانې" چاپ کولو ته ملا او ترم -

زما دولتي کتاب "سپېلني" پدې لوستونکو کښې د
 خوښدو شمېر زيات و او زما په خيال چې په دغه کتاب
 کښې زما زياته شاعري د خوښدو ميان د سره د تېلو
 مسئلو او کشالو په حقه وه نو ځکه پدې گڼ شمېر کښې خوښدو
 کتاب واخستو او وې لوستو او په دې رنگ چې د کتاب
 عزت افزايي او زما حوصله افزايي او کړه د "سپېلني" د شاعر
 په حقه چې روڼو دا رايې خښ کړې ده چې چې شعرونه

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاندې
 کړې و چې زه د شعر د فنې تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 ورکوم په دې وجه ې فني کمزورتې زيات خيال نه و
 ورکړې. کېدای شي چې اخلاقي کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو ښه کړې نو په دې وجه دې ځل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کېنې ې د مقصد سره سره د فنې تقاضو هم خيال
 ساتلې ده او طمعه لرم چې د لوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کېنې زما څو ښې موضوعات کلي کور - نغري
 او جاري دي - (او يا ې لورنځور، مور او زامن دي) - په
 اکثر نظمونو کېنې ما دغه کردارونه د موقعي په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کېنې زياته او
 غندنه په کېنې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کېنې مينې له اهميت ورکړې
 د (او کوشش ې کړې ده) هغه د پير گوهريو نظم
 د (زه غواړم چې ټوله دنيا مينه مينه شي) چې
 د مينې پېغام هر چاته او رسوم او د هر لوستونکي په
 زړه کېنې د مينې دا پېغام ځای ونيسي -

د لوستو خداي نه دا طمعه لرم چې پښتانه روڼه
 خوښې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپېلي" کتاب سره ې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائي اوکړي چې خپل دريم کتاب " گلونه
 پانې پانې " هم در توره چاپ کړم -
 انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دالله کورې تاوېږم له تا
خانه کعبه پي زارېږم له تا

دالله کوره ارمان مې ته وي
اودخون زړگي درمان مې ته وي

لکه گل هسې غوړېږم په تا
دالله کورې تاوېږم له تا

دالله کوره سودا مې دېره
درنه تاوېږم کنا مې دېره

لکه دشمعي ژړېږم په تا
دالله کورې تاوېږم له تا

دالله کوره عزت دې دېر دے
په ټول جهان کني شهرت دې دېر دے

لکه دپرخي ورېښم په ټا
 دالله کور ې تاوېښم له ټا

ارمان ې نشته ددې نه سېوا
 چې بس راځمه مکې ته بيا بيا

چې هر چکر کېږي څارېښم له ټا
 دالله کور ې تاوېښم له ټا

بنار د مکې به هېرومه څنگه
 داباقي ژوند به تېرومه څنگه

ممتاز به څنگه صبرېښم له ټا
 دالله کور ې تاوېښم له ټا

نعت

د مدینې منورې نه درخصتې په وخت

حَمْدِ مَدِينِی نَهْن

داسې راته ښکاري زړه مې بیل شو د سینې نه
حَمْدِ مَدِينِی نَهْن

ثومره موده ما په دغه طمعه تېره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
چېرې و اړخا شوم چې خبر شوم دې نېټې نه
حَمْدِ مَدِينِی نَهْن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قمې نه
حَمْدِ مَدِينِی نَهْن

ماخو د نبي ﷺ دربار کښې لږې وړې تېرې کړې
 شو وړې مې تېرې کړې
 داسې راتنه ښکاري تن مې هم د دې چينې نه نن
 هم د مدينې نه نن

ماوې چې نبي ﷺ ته په زرکۍ حالونه وايي
 شپه ورځ به ځکيايمه
 زرکۍ مې ډېر خوگيږي چې زه هم پاکې روحي ته نن
 هم د مدينې نه نن

دَحْوَا لَوَر

ستالقب دَ فرشتو دے
 پنه جنت کنيي ته پهدا ئي
 ته خواهش د بيا بادم وي
 په نامه باندې حوا ئي

ستاد پينو لاندې جنت دے
 نېک اولاد له لوءِ نعمت دے
 ته ريشتيا چي جي بها ئي
 په نامه باندې حوا ئي

که ته لور ئي نو رحمت ئي
 که ته خور ئي نو راحت ئي
 د خاوند د کور رنجا ئي
 په نامه باندې حوا ئي

دنجیل کور ۾ ٿو کيڊاره
 د پڇو ۾ ته غمخواره
 هر ٻيچي باندې قدر ۾ ۾
 په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق ڪنبي
 ڄاڻ سره ڪو ۾ خدا ۾ شامله
 په رضا خدا ۾ رضا ۾ ۾
 په نامه باندې حوا ۾

چي ستا ڪور ٻري آبادي
 مال اوسردي ڪو زار ٻري
 ته د صبر انتها ۾ ۾
 په نامه باندې حوا ۾

هغه ڪور ڪل وڪلزار شي
 چي ستا په ڪنبي روزگار شي
 ته د خوب زير ڪي شفا ۾ ۾
 په نامه باندې حوا ۾

هره سختہ تپروِي تہ
 غو تپل کور ابادوِي تہ
 تہ د صير انتہا ئي
 پہ نامہ باندِي حوا ئي

د کور پي شہ بامبہر وي
 کہ هر شومرہ پہ تا دپروِي
 پہ خندا ئي تہ بنکلا ئي
 پہ نامہ باندِي حوا ئي

پہ تخليق کني د انسان
 خدائے ستا واخت امتحان
 پہ رضا د خدائے رضا ئي
 پہ نامہ باندِي حوا ئي

ممتاز داسي کار اونه شي
 ستا نامہ بيد نامہ تہ شي
 تہ سادہ ددي دنيا ئي
 پہ نامہ باندِي حوا ئي

خان سا تہ لہ هرہ تورہ   د دنيا د هر پيغورہ
 مهي ولي وار خطا ئي   پہ نامہ باندِي حوا ئي

بیا د اوښکو زور دے ټپوس مه کوه
وران مې د زړه کور دے ټپوس مه کوه

ټول بدن لومې نه شو مه
د لاشنگه اوردے ټپوس مه کوه

ته مې چې بېکا سبا کتو له تلي
هغه محفل خور دے ټپوس مه کوه

سترگې مې په چرې ژړا سرې شوې
ورک دکو توردے ټپوس مه کوه

مه مې خه ممتاز پسې بیا مه مې خه
هر شوک ترې مرور دے ټپوس مه کوه

په تورو نیمو شپو کېنې ديد نو نه شو مړه خوند کړي
يو بل سره چې (وشي) - الوطونه شومره خوند کړي

د ا م ه وايه چې ستا په دې خبر و زه پوي نه شوم
په تمه پته ژبه بيا فونه شو مړه خوند کړي

د مينې سوال جواب چې د يو بل سره پرې (وشي)
که خبر دي که کچه دي د پو الونه شومره خوند کړي

زموږ د صحت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شومره خوند کړي

ارمان چې هغه تېر ساعت نو بيا په بېرته راشي
د مينې د کتاب زاپه با بونه شو مړه خوند کړي

ممتاز په صحت کېنې تانه روستو پاقي نه شي
راخه د و فالار کېنې مزونه شومره خوند کړي

راشه آشنا عمر ۾ي ڪم دے راشه
 ذر۽ دنيا ڪٽي ۾ي تور ٿم دے راشه

ما خو چل ذر۽ پھ تسڻو اوڌ۽ ڪرو
 خوي۽ ٿرا دسترگو نم دے راشه

نن چي مُڪے راتھ لھ ورايھ شوڀي
 دتندى يڪ ۾ي جوڀي سم دے راشه

آسمان ڪٽي ستوري پھ خندا شو ڪله
 زما پھ ذر۽ ڪٽي خوما ٿم دے راشه

مٿان ذر۽ ۾ي پھ سلگو اوڌ۽ شو
 ڪله درزار ۾ي ٻن ڪم دے راشه

دخيل ڪلى خبر ڪورونڌ

نن ٻي بيا پيه زرهه وريني ، دخيل ڪلى خبر ڪورونڌ
هغه گهرو وڃي لاري ، هغه برڪوز مالتونڌ

ادبر دامن پيه خواکيني ، مونڌه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڌه ڇا 'اواز وه' ، نه زمونڀه ڇا خاڪار وه

مورو ٻلار به ٽپوس نڪري ، ڇي ته کوم ڦلڻي ولاڀه
داجمات دڻ ڪڏ ججهه وه ، چلن لاره ده ڪڏ شاڀه

هريو ڪور ڪيني به ماما وه ، هريو ڪور ڪيني به بيو وه
داهول ڪڏي ٻيو ڪور وه ، داهول ڪڏي رور وخور وه

ڪڏ به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪڏي خوشحالي وه
ڪڏ به ڇا ڪره خڏ غم وه ، هريو ڪس به ستر ڳي نم وه

ڪڏ به جنگ وه ڪڏ جهنگره ، يابه بل خڏ مسئل وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصل وه

کشان به ئي ملامت کړه ، پوږي به ئي دوئي په هر صورت کړه
روغه جوړه به زر او شوه ، دشمني به پاتې نه شوه

مسافر که به ټوک راغلو ، چي به ئي کلي کښي خپل نوک
د جري ټوس به ئي اوکړو ، بيا به هلته کښي ميلمه وه

د هر چا به دغه فرض وه ، چي دے اوږد پاتې نه شي
که وي پيان او که شملې وي ، ميلستيا دي ددک اوشي

کله کله به ئي پلار هم ، کورته راغلو په تلوار هم
چي جرات کښي مسافر دے ، چي راغلي د سفر دے

بند و بست د دوو دے اوکړي ، خه پاخه کړي خه توډک کړي
کورې اوږد پاتې نه شي ، زمونږ کله به ئي خوښ نشي

نک کوربه خفه کېدلو ، نه ميلمه به شرمېدلو
ډېره مينه ډېر عزت وه ، د خلوص نه ډک الفت وه

نن پي بيا په زړه درينې
د خپل کلي خړ کورونه

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لاپل ، هاغه خر کورون دوران شو

خه بنگلي شوي خه کورون ، د پنخو خينتو برجونه
آچه لاري پنخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نه خان اونغاړي ، خپل غمځو خان له ژاري
دهر چا شوچر کارونه ، دهر چا شويل کورونه

نه دور خور محبت شته ، نه دپلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چا نه دوي مروړي

هر يوکس دبل نه تنگ دے ، خپل پردی سره په جنگ دے
زما دوي ته زړه تنگيري ، زما خپل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدايه داڅنگه ژوندون دے ، هر يوکس د خان نه تنگ دے

ممتاز داسي خان ځاني شوه

په ژراهم سود نه کيږي

نن مي بيا په زړه وړيني

دخپل کلي خړ کورونه

مشران

پڇي زمونڊه مشران وو هغه خه شو
دڊي کلي پي زبرگان وو هغه خه شو

پڇي بي شانده مينه ئي مونږ سره کوله
پڇي پيه مونږه به ډرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زمونډه حل کولي
نن هرکارت ته مونږ حيران يو هغه خه شو

پڇي دهر غريب دپاره مورو پلار وو
پڇي ډول کلي خيلوان وو هغه خه شو

مستان مونږ به چاله خه تسلي وړکړو
مونږ پخپله ډر پرديستان يو هغه خه شو

زما زړه ماته کاسه ده
پرې لور په لور ټوټې دي

د دردونو د غمونو
خه غمښتي شان قمې دي
کله صبر کله اوښکې
ننداره د زړه کومه

خه پرېشانه دي ونډونه
خه پرېشانه ورځې شپې دي

دا د اوښکو سپلا بونه
حوصلې به مې لاهو کړي

په علاج کې نه پوهېږم
د ژوند سختې مرحلې دي

31

ستاد مین پی مشال لاس کبھی
یہ تیرو کبھی یم روانہ

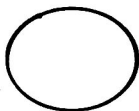
تابہ کوم خائے کبھی پیدا کریم
اے زما خوبہ جاتمانہ

خائے دزرونو خبردار دے
تہ ددی نہ خبر نہ ئی

زک بہ تالہ خدایہ غوارم
اے زما یارہ نادانہ

دحبونگری لونپی بندہ دے
زک ئی اوینکو سرہ مل کریم

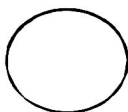

هچ چي رانه پٽ نه ڪري خطائشي
 مڙهه به شمع دغمه جي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه جي زما مينه جي
 پام ڪوهه جانيه دجل چا نشي

ستاپه وعدو بيا دلته راغله يم
 هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوبې کوم
مرا وو کلونو سره لوبې کوم

ستا دراتلو په انتظار کېنې کله
دېرو فکرونو سره لوبې کوم

بې د غمونو چې نور هېڅ نه لری
داسې بختونو سره لوبې کوم

د خپل زړګۍ د تسلی دپاره
تېرو وختونو سره لوبې کوم

د بېلتانه په تورو شپو کېنې ممتاز
د زړه زخمونو سره لوبې کوم

داستا درا تلو لاري کلک بني چيري اوڻ دي شي
چي نه دي سوال بواب وي نه راتگ دي بيا پدي شي

دا خنله محبت څه ټول نما د پاره خواست دے
اول دي خدائے نه غوارم بيا ربار باندې جرگي شي

زه بواب دريسي نکر م، جانيه خپله راشه
زړه مي تانه کيله من دي چورکي مي کيلي شي

چي لوړ د پوال ته خبري نو بشکار پري ټي به دلري
په دي چيتو ديوا لوق دراز خبري بني شي

ماڻه ۾ي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هوار ۾ي
 ۾ي خدا خدا ڏوندون شي رنگيني ورجي شي شي

دا سا خفگان ۾ي هائے دے، خوز ما بهم بدن واور ۾ي
 ۾ي ته راشي زما خواله نو يادي دي گيلي شي؟

ممتان درته دانء وائي راخه ۾ي صلح او ڪرو
 ستا مينه سيلانء ده ۾ي هر بنڪي ۾ي لسي شي

نوي دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوي دنيا جوړه کړو
 دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دي فکرونه دي
 دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خداييکو خوشي هوسونه دي
 دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
 دا خوځناور دي ته به وي هېڅو بشر نه دي

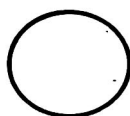
راځه چې دواړه ځان له يوه نوي دنيا جوړه کړو
 دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

یوه داسې دنیا چې پکښې دواړه زړونه یو شي
 یوه داسې دنیا چې پکښې دوه روحونه یو شي

هله کښې به ته اوزه دیوېل ځني قربان شو
 هله کښې به مونږه دخپل ځون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چې دواړه یوه تمې دنیا جوړه کړو
 دې دنیا نه لرې یوه ښکلې دنیا جوړه کړو

ستاد مینِی مشال لاس کبھی
یہ تیرو کبھی یم روانہ

تابہ کوم خائے کبھی پیدا کرم
اے زما خوبہ جانانہ

خداے دزرو نو خبردار دے
تہ ددی نہ خبر نہ ئی

زک بہ تالہ خدایہ غوارم
اے زما یارہ نادانہ

دحبونگری لوہی بندہ دے
زک ئی اوہنکو سرہ مل کرم

محلونہ بہ زہ خہ کرم
چی زہ یم پکینی پردستانہ

ممتاز ستا نصیب خراب دے
کہ تہ فکر ورہ اوکری

خپل جانان دی تپوس نہ کری
گیلہ مہ کرہ دبل چامہ

ذره ٻي هر وختي چو بيبي
هين علاج ٿي نه بنڪاريبي

دي خيل ڏوند ته ٻي حيرانه
ٻي پنه خه سخته تيريبي

ناڪوڊي دي چي راياد ڪرم
دباران په شاني ڌارم

د غمون په مگرداب ڪنهي
مي ڏوند ڪشتم تاويبي

ٻي هي او ٻي قدري خو
اوس د خلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د اسودا خرڅېږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه ژوره خوږیږي.

ممتان ټوله دنیا چاپې کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبدُ جَا مغموم تہ دتغہ امتیاز پہ اخستو
— د عقیدت پیر زوئی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہر چا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کبھی
چی پہ بنہ نامہ یاد دہی

کہ دے دور کہ دے تریور دے
تہ دھر چا پکار دہی

تہ دڪوڻي خاور ۾ ڇوڙي
تا ڪٽي ڪير غرور نشته

په دشتيا ۾ ڇي فرشته ٿي
ستا ڪٿو ڪٽي ضرر نشته

ڇي هر ڇا ڪٽي تہ ننڍا دشوي
په تا فضل د الله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب تہ ڪورم
خوشحالی تہ په خندا دي

ڇي ضياء ۾ هم ڪر نل شو
نعمتونہ د الله دي

شکر اوباسمه ډېر زه
خدا ته تعالى ته په سجده شم

ټول غمون ته رانه هر شې
په الله الله اخته شم

خوشحالي دې خدا ته نصیب کړه
اے زما د ژوند ملگریه

مبارک شه مبارک شه
دمتار د سر ټیگریه

خوښدو روښو او پخوته
دا اعزاز دې مبارک شه

ته لائق د دې اعزاز وي
دا امتياز دې مبارک شه

نه به د باران نه د ږلې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نكړې اے اشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بېگانه صبا غون غون شمه
ته که پکېنې نه کوې اشنا چرې پر دې قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم ځای لالیه چې
هسې نه ټوک او کړې ستا زما اشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېروختو نه بيا راشي
اوبه کړو يوبل ته د خوانۍ ادد مستې قيصې

مينه خوسور اوړد سړې لمبې دې زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالي قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدۀ رشتيا شوله
اوبه کړې مټان ته خو د مينې پخوانۍ قيصې

خپل، قسمت نه خبر نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لاړ شي
نو مترل ته نه رسېږي

د پټو ټولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستا تدبير به کار اونه کړي
د تقدير مالک نو هم شته

د تندی ذکرینو خان لہ
یو جوړ شوے کتاب ہم وی

د خدائے ورکړه بی بها ده
ممتاز شک پکښې اونډه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توکل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شیو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسمت

هغه پيغله ډډي ډډي موده ديوپه نامه ناسته ده - اوييا
بل ته ورتر غاړه کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس ديل شومه
زه دکه کوډی ادل بدل شومه

اوسو زه قسمت د لوبو اوسو زه
څنگه رنگ په رنگ خاوري غجل شومه

زه پټه لومړۍ پټه لمبه شومه
زه ډډي د نصیب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خو دوره دخدایه لاکټي دي
ستره ددي ژوند د سخت مزل شومه

هه یوه وړز د بلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کېږي
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کړنې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونه وسوسې

یم په کومه هوا سته
زه په کوم خیال کېني روانه

«دنيا په دې بازار کېني
نا خبره د خپل حاسنه

ما وې چې تل ځواني به وي
په رنگ رنگ خوشالي به وي

نه به غم نه به فرياد وي
هر يو کس به په زړه بڼا د وي

مور پلار به وي خېلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي روډو دخت تير يږي
نو غمونه ي ډير يږي

نه ي پلار اونه ي مور شته
نه ي دور شته نه ي خورشته

خوښې روڼه ي جدا دي
هغو ټول د بلبل چا دي

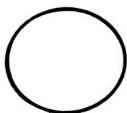
تصوړ کښې ي گرځيږي
د بابا کور ي ياديږي

په خوبو خو کښې ي راشي
په ژړا ي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه ټکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايگو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دُعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بخودې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخوا څه خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پېښمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره ممتان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بيلتون خورشه دای خه اوکړه
اوس مې دے دنیا کېنې زړه لگېنې نه

زه دې په ديدن پسې رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده چې لنډيزې نه

راشه داختر ورځ به رنگينه شي
بې له تانه زړه مې خوشالينې نه

ماله چې راچې نو په رحما راشه
تکو تورو شوکېنې ديدن کېنې نه

ما په گودر ډک منگه بيا کېښودو
ستا دشملې ول راته ښکارېنې نه

ستا زما خبري ڏي اوڀري راوڀري
ويمهه ڇي رڀار ڏي حصارين بي نه

زُه به ڊاگيل ڊرت به بل وقت اوکرم
خدا ٿي ڳوڻ ڪيلو ٿوڪ خوشحالين بي نه

ماسم ڊما بنامه اُوريل خور ڪرلو
راشه ڀٽ تار ڪٽي ٿوڪ بنڪارين بي نه

کله وڃي ڊرڄم او کله نه ڊرڄم
بنه شو ڇي مٿار ٻونن ڪين بي نه

د ډگلو لخته

په لاره څي ټوله رپينې كنه
پېغله يواځې ده ويرينې كنه

چا نه ډكې سترگې نه او چټي
مړې ته كوري چي شرمينې كنه

د تور اوريل گلان څي پټ كړه دو رو
د روڼو خور ده بد نامينې كنه

په سپينو لچو څي بنگرې مژه كه
د ډگلو لخته ده ماتينې كنه

پرونه څي تاو كړو له ځان نه ممتان
كله ده پامو كتنې پټينې كنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبري مکوه
ماتہ دچا مخکني دکيلو خبري مکوه

هرخه چي ته واپي راته اووايه پئه داکه ن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبري مکوه

ستازماروزهارد خان پئه دي باندې لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبري مکوه

اووايه پئه داکه ن چي هرخه ستايه زه کني دي
بياد بھوسو لاندې داوېو خبري مکوه

ژوند خو زماځل دے پئه نېته باندې به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبري مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېو شېو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسوېاو خبري مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابی زوئی دے

پئے آبار دبا باکور دے دازما دینی رور دے
مابه غبن کینی لوبولو، مابه هر حائے گر حولو

دازما دزره بکور دے
دازما دمیپنی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، مابه هلته رسولو
پئے دنها پی دمورکور دے، دازما دینی رور دے

دے چي لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جا هل شو

اوس زمانه ئي زړه تور دے
 دازما دميني دور دے

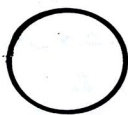
زما هم ترې زړه خفه شو دگېلې نرېسې گيله شو
 چې بي وچې دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
 خپل تېر کښې پکې داجه وي

پکې اباد دبابا کور دے
 دازما دميني دور دے

چې پکې يو غږ کښې لوې شوي
 هغه کله جدا شوي

دشطان هسې مخ تور دے
 دازما دميني دور دے

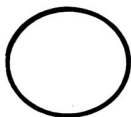
زړه ټپي دے د غوښې خه دکاڼي نه خو جوړ نه دے
ستا غوښو دل کړو اے لاليه نور د زور نه دے

ته خو زما ژوند ټپي زما زړه ټپي زما مينه ټپي
خه وايي زړگيه زړه ټپي تانه خدايگلو تور نه دے

کله چې ټپي ياد شي تو ټپي اوښکي ټپي له سترگو جي
مابه په دې ټپي کړي ستا په مينه کښي خوا ورنه دے

ته چې چرت ته خوښ ټپي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کوم جان دې کښي خه پېغور نه دے

ته چې د ممتاز سره د ټول عمر لوڼو نه کړي
دا د نيا فايي ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکو په قلاږ کېنې نیمه ناسته
شپه ورز پکېنې تېر وکړه > پردی خور ته نیمه خلاصه

د آسمان ستورو ته گورم، ستا په کټبه دوی پړیږي
جانم نوموړه بختور دی، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کېنې اوسې زما زړه به تاسره وي
ژوند یې تاسره تړلې ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کېنې ایښي ستا د مینې خبر اتونه
ښه کززان په زما کیښي کړیم ناسته کد هم ملاسته

په سینه باندې به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتاز د و مرکه همت شته هسې نه چي ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

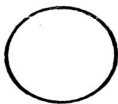
دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بِنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بِنه وە

ما دژوند خوانە پە وارە قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بِنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داجه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بِنه وە

ما پە لپو به منگه راجه کولو
دې چي ناست به پە گودر وە ثومرە بِنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە پە مينه
ثومرە بِنکله مان يگرو وە ثومرە بِنه وە

ستامینه می پکارده نور می هېڅ نه دي پکار
دنيا دي ستانصيب شي زمانشته په څه کار

بېکاه می د آسمان ستوري په چپه نوله شمېرل
مطلب می بل څه نه و و مه ستا په انتظار

هر څه رقيب وايي زه له تا کله صبرېښم
بس ته می د زړه سر می نور په چا نه کم اتبار

د مينې په يا غچه کينې می يوکل په تخينه کړي
ابدم به می په اوريل کينې يا جوړوم به ترپنه هار

ستاميني هم تازخيل ژوند باندې ستوما کړه
يوته زما پکار می نور می هېڅ نه دي پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راستلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

بې له تا د درېګي سره
په ماخذ اېښوڅه چل کېږي

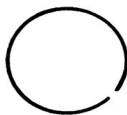
د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارين

دممٽار به ٿومره ٿرون وي
چي ستا نور انتظار اوکي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زيره هي تاپسي شوکيني

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نواکې دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - داسناکې دې نه وي

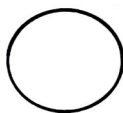
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنياکې دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تروتازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديوراکې دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پرقيږي
باران دې درحمت وي - ډير پښتاکې دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅوکه خلق ډېر وي - نو بې ستاکې دې نه وي

ممتاز د پښتنې مېرمن - پرونه بدنام مه شه
که څوانه که زړه وي - د حياکې دې نه وي

وار خطا وار خطا گر حُم
سودائی شوم نہ پوہریم

تہ پے کومہ دجہ لاری
زہ پے تا پسی گر حُم

ماپہ دی خبرہ پوئی کرہ
دآفت انجام بہ داوی

مینہ اُردے سور انکار دے
زہ شپہ ورخ پکٹی سوزہریم

وُم کلونو تہ پے طمعہ
دچمن ہی ابیاری کرہ

کُل زمانصیب کبئی نشتہ
زہ پے دی باندی پوہریم

خيل خيلوان

راڻي خيل خيلوانو ڇي نن ڊڀر مينه اوکيو
مرڪي نڪو راروان دے ارمانونه به بيا اوکيو

ڇي ڌارو په يوبل پسې بيا روستونو په خه
په ڌوند به ٽول يو خه شو ديد نونه به نه اوکيو

هغه وراڻي مسلي اوقصي به کيو راسه
ڇي مون به يو خه کيو و لږ سوچونه به په اوکيو

منم ڇي حق گيلي به موي زړونو کښي يوبل ته
يو خه ڇي مخانچ شو نو کارونه به ٽول نه کيو

دا استاد زړه خبره ڇي زما دپاره مرگ وه
زما پوټه کيله ده نور جنگونه به په نه کيو

را حئي ڇي بيا يو ڄاڻئ شو ديوي ل سره په مينه
گيلې ماڻي به نه ڪو و حوصلې به ڇږي او ڪو و

د ملڪ او قام د پاره د ښځگري کار پکار د
ڇي ياد شو په دنيا کښي تښت و نه به ڇ پر او ڪو و

مستان د پخوانو خلقو به څنگه ښه مل و
او به په ډانگ بيلين ي نه ، نعره به دغه او ڪو و

لوپٽه

تڻه ڇي پڻه سر لوپٽه وڃي ڊهره بنه ٻڪارين ڇي
ڀنڀن ڀڳلي دڃا يوه ٻٽوٽه ٻڪارين ڇي

د ٻنگرو ڍڪ لاس ڇي اوچت ڪري سرد ڇي پٽ ڪري ڪلي
الله گواهه ده ماته سمه فرشته ٻڪارين ڇي

د پلار پڻه ڳڻي ڇي ڪر ڇڏي لڪه حوره ڇي ڇي
ڇي سرد ڇي پٽ وي درونوا ڪڻي ڪلدسته ٻڪارين ڇي

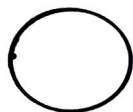
د الوپٽه خوستا د سرده خه له گوري ورته
په سر ڇي وڃو ڇي بنه پٽه په پرده ٻڪارين ڇي

شرم حيا دي ستا په خٽه ڪڻي اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه درنه ٻڪارين ڇي

په سرد ڇي وڃو لوپٽه خان ڀڪڻي پٽه ڪره ڪلي
مستان در زارشه گوره ٿومره خو خسته ٻڪارين ڇي

د ژوند جو ټنگڙه کټي ويريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيږمه زه

د هر ارمان گروان شلېد لې وينم
که په محل کټي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونډه ښکاري
تاته چي کله جدا کېږمه زه

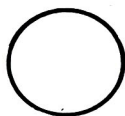
د قدر دانو قدر دلته نشته
داسي وطن کټي حصارېږمه زه

دېلبلا نو چالي مۀ وړانـوئ
 پۀ دې ګلانو خفه کړېـمه زۀ

لا ليه مالۀ ناګهاته داشه
 پۀ انتظار کښي دې کړېـمه زۀ

پۀ مټان هغه وخت قيامت وي جانه
 تانه پي خۀ وخت جدا کړېـمه زۀ

***

زما دزره په آئينه کښې ته ؤ
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ؤ

د ابي لڼا خو ځان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ؤ

بغير لڼا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ؤ

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ؤ

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ؤ

حَنِیٰ خَلَقَ

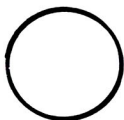
کینه وردي زور وردي حَنِیٰ خَلَقَ
 ډېر پۀ کبر پۀ غرور دي حَنِیٰ خَلَقَ

چي پۀ وينو د انسان هم نه مړيږي
 پۀ دنيا کښي خُناور دي حَنِیٰ خَلَقَ

چي دنيا ټوک د عقبي دسره زار کړي
 کوره ثومره بختور دي حَنِیٰ خَلَقَ

چي بڼگاه سبا د خدايۀ ياد کښي مشغول وي
 خدايگو هر چانه بهتر دي حَنِیٰ خَلَقَ

ممتاز بن ورشه پخپله ئي پخلا کړه
 چي له تانه مړور دي حَنِیٰ خَلَقَ

شته پھ سپرلی کبني دپر کلونہ شته دے
خوما دپارہ دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي کله ميگے جوړي
ستا پھ زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پچ وخم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر شوکند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرگه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نہ پي اشنا زہ پي خلقوخہ کوم
سترگي پي رندي شہ زہ پي دغوسترگو خہ کوم

تولہ شپہ پي طمعہ يم سحرکيني سترگي پي کرم
راشي رالہ نوب کيني زہ پي دغہ راتلوخہ کوم

زړہ نہ زړہ تہ لاروي قول عالم راتہ ہم داواي
تا پي لارکيني پرېنوم زہ د زړہ پي لاروخہ کوم

مور

پہ فکر و نوا و سوچو نو کنبی

۱ سے زما لخت جگرہ

۱ سے زما د زپ کی سرہ

۱ سے زما د سترگو تورہ

۱ سے زما د زپہ ہیکورہ

چچی تہ نہ وے پدا شوے

پہ نامہ وی تش یا د شوے

زہ یہ ستا و مہ پہ طمعہ

خلاصہ و مہ ہر غمہ

پہ خیال کنبی پہ سوچو نو کنبی

ستا خاکہ می جوہر ولہ

بس دینی یو دنیا می

پہ نظر کنبی چور لبہ لہ

تصور کنبی می لوبو لے

پہ شکل بہ می گمخو لی

پہ سختی او تکلیف نو

راغلی تہ پہ خیل و خنوق

ستا خندا زما دپاره
 بهارونه خوږېدل وو
 ستا ژبا زما دپاره
 کاینات نسکورېدل وو
 ستاپه سترگوبه پو کېدومه
 په هرڅوې دې رسېدومه
 ستا زما تر منځه کله
 څه عجیبه شان رشته وه
 د فکر ونو او سوچو ونو
 یو عجیبه سلسله وه
 چې چې وخته اوده نه شي
 چرته اوږه پاتې نه شي
 هسې نه وي خوب درغله
 چرته کټ نه یې لوېد لے
 خو چې لوی شوې د زړه سره
 زه دې فکر کېم او تره
 هسې نه بهرته لار شي
 څه ضرر درته پېښې نه شي
 زما زړه کېنې وسوسي وي
 زما دغه دغه اند پېښې وي

گهني ته اوس نه اقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ٻه سڀنيه ٻن ٻن ٻن ٻن
مور ته هسي ماشوم ٻن ٻن ٻن

زويه خدائے دي نگره بان شه
هر مشكل دي تل آسان شه

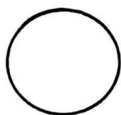
ٻي مور مره شي ٻن ٻن ٻن شي
ٻي دنيا ڪنهي جي اسري شي

بيا دمور قبر ته ٿاوي
شپه او ورڇ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٻه دنيا يواڻي ره يم

تو مور اوس دينا نه لاره
رايه نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ڪري
ٻه ٽن وخت به ارمان شه ڪري

دېڼو د سر د پاسه
بوج دا ښکونکي درنښي

زه د خان نه خبر نه يم
تره مي اوښکې مي تخنښي

ستا د يو ترڅي خبرې
زور مي دومره زړه له ورشي

لکه ټوک د غر د سر نه
چي په زمکه راغورځيږي

د ښکړو شرنکار مي اوري
د سلگو مي خبر نه شو

ا زما ساده جانان چي
په کوم جهان کښي اوسيږي

نن د باران شېبه اوښده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د اُمیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
ښکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اُتبار کولو
ځکه خو هر څوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

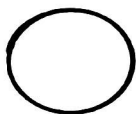
لاري اوکوڇي درباندي ٻني ٻڻڪاري
ته ڇي مشرڪش ته سلام ڪوڀ

نه ڏي پڻ دولت اونڻ عزت ڪم شي
ته ڇي پڻ خون ۽ نوله خون ڪلام ڪوڀ

ڪوڇي ته پڻ مزڪه خواستمان ٿي ته
ته ڇي ڊپردي خيل احترام ڪوڀ

ته به ڏهر ڇا زړه ڪٽي اوسين ٿي تل
ته ڇي بڻه خملت پڻ هر مقام ڪوڀ

ڏه ممتاز له تانه خفه ڪٽم نه
ته خو نصيحت ماته مدام ڪوڀ

په ليمو بامندي راواوړي
په ننگو اوښکې خوړي شي

په مکرپوان بادان باران شي
په خولم کښې ې راټوې شي

د زرگي په غم ښادۍ کښې
ددې سترگو پوره لاس وي

کله خاندې به ې ودره
په ژړا به کله سرې شي

دانمکينې اوښکې مگورم
توې ترې راته ښکاري

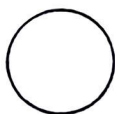
ماڌ زړه غم پټ ډس سائډ
دوئ پښه څه تودې تودې شي

زه خو هر چاته دا وایم
زما هېڅ غمونه نشته

نویا زړه مې داسې ولې
اندرون زړې زړې شي

چې د زړه پښه رنجه اخته شوم
نو زه پوښ شوم چې څه چل ډس

مستان اوس پښه دغه لوی شوم
چې مې هر چا نه کیلی شي

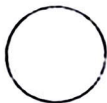
کيلہ دِي پَہ سر سترگو، دِي کپي سرہ بہ گورو
نن راشہ در پُکُ سرہ دِي قصي سرہ بہ گورو

راخہ در قيبانوپہ سر، توري خاوري واپوہ
راشہ زما نوالہ، دِي پتني سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قيب ہياوخہ کار نشہ
خبر دے اے جانيہ دِي لا بچي سرہ بہ گورو

ماتہ د بيلتون دتوروشپونخبري مہ کوہ
اوس خورنا ورخ دہ دتيري سرہ بہ گورو

خيال کني مِي د ورخي، اود شپي مِي پہ نوپونو کني
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا وعدي سرہ بہ گورو

ستا مینه لالیه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

خومره په (خلاص یاندې) درغله وم
هره یو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
خومره پاکه مینه وه خیرنه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مینه دې لالیه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جی لوظه شوې
خکه حق ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین یی، دبابا دکور مثال ئی تہ

تہ چي شوپی پیدانوهغه ورخ نہ دبل چاوی تہ
تہ بنائستہ کونترہ ئی، ناستہ پتہ دہوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، هرخائی ستاپتہ طمعدی
خان نہ خبرنہ ئی چي راکہرہ پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مہ خور ئی او پورہ پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کورپتہ خیل ہنریاندی دنیا کپلو
ٹوک دی خوش قسمتہ چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غیبتِ د دونو د بابا د سر شملہ یی تہُ
چر یی سیکہ مہُ شی پد رشتیا قیمتی لال یی تہُ

تہُ د پردی کور یی مور دی ہر وختی پریشانہ وی
تہُ کہ پتہ مگور یی یا ولایہ پہ دیوال یی تہُ

خہ اوکرمہ لوری داد خدائے اور سول لاریہ
خدائے دی جدا مکہ خوجدارانہ فی الحال یی تہُ

تہُ بہ شی دادہ زہ بہ دی کور کینی سودائی شمشہ
مگر ختم بہ ہول کور کینی چی بہ لوری پد خہ حال یی تہُ

تحت خوبہ زہ در کرمہ خوبخت دی در لہ خدائے در کری
شبہ اوور خیم خدائے تہ ممتاز دغہ بی یو سوال دے

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سحې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلونکۀ زۀ وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکۀ دۀ په درزار

خان سره لگیا وم هم کړل هم مې رېږل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږدۀ شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحه لکه د کال به تېرېدله

زړمکۀ مې په درزا شو خه کشا مې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خوښو وه ز غلېدله

ناخايهٔ ٿوڪ ڏيوڪ پھ لاس زما پھ لور راتللو
خدا ڀڳوڻي ٿوڪ نهٺ ڏو اورڪے وه الوتلو

پرپوتنه ڪٽ ڪٽي شھ ٻي حانر غونڊي ڏمه
زڪ ٿي ٻي لونجه باندھي حيرانر غونڊي ڏمه

سترگو ڪٽي ٿي خوب وه غوزر ڪے وه سنا قرار
حيرانر دم ٻي ٽڪله به زر ڪے شي پھ قرار

پھ ڊي ڪٽي ٻي نظر شو ستوري ڊاسي پر ٻڌل
ڊري ڊري ڊيو ڊي ٻي آسما ڪٽي بلبل ڊل

سپون مري تر نظر شو پته پته خند ٻڌل
ماته به ٿي ڪٽل نري نري به مسدل

ٻي شمير وارو ستوري ڪر چاڀر تري تاو ٻڌل
پھ شمع ڊٽنگ غونڊي ڊي نه زار ٻڌل

دنيا ڊسپون مري ڪار ڊي لکه شمع بلبل
ما ورته کاته او خدا ڀڳو ڇي ڊا مبل

ما وې پېچې اے سپوږمې زما آشنا نه خه خبرې
 اے ټکلی سپوږمې دې وفانه خه خبرې

سره شوه په خندا او راته شوه داسې گويانه
 واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کې ستا په رنگې یو اړما لرم
 زه هم یو آرزو او تمنا د تا په شان لرم

ستا که په زړه کوټې مسیلي پر مرونه دي
 زما هم ددې زړه باندې یو ټوسوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمعه غرونه نړولی دي
 ما هم انتظار کې د پرمرونه اړولی دي

ما هم په دې لار کې دېرې شې شو گيرې کړي دي
 ما خو دې نه سختې سختې هم لا ترې کړي دي

ما دچا دپاره مې بدل هم ازده کړي دي
 ما دچا دپاره خنډ بدل هم ازده کړي دي

زۀ ترې خفه شوې مروړه ترېنه تلے یم
دې دنیا نه لرې ډېره بړه ترېنه تلے یم

چې زړۀ ې صبر نه شو آخر بیا ورله راغله یم
ایني ماته گورې دادې بیا ورله راغله یم

غوښتې دراتلونۀ دے نو نۀ راجي آشنا
خدا ښکوي چې دې نه پس به خۀ راجي آشنا

اے ممتاز اودۀ شه ټول فکرونه ستا عبث دي
مه زياتۀ غم دې د اغمونه دې هم بي دي

په دې کبې يونزۍ غونډې چپه د هوا راغله
سترگې ې شوې پټې پرکالي راباندې راغله

اوزۀ چې شوم اودۀ نو د غمونو نه شوم خلاصه
ډېره دمه سترې د فکرونو نه شوم خلاصه

سکرچې شوم راوینځه لوستومانۀ غونډې دمه
د خپل سوي قسمت ته زۀ حېرانه غونډې دمه

ته چې جدا زما نه کړچې د ایه خه شي
جانانه بڼه به نه شي که زه درنخفه شوم

زما د دواړو سترگو توره
د ابي له تايمه شمکوره

ستا په ليدو مې د زړه کلې خوره شي
جانانه بڼه به نشي که زه درنخفه شوم

ما وه ژوندون تاسره تر لے
اوس رانه کړچې جدا ولے

ستا په جفا باندې مې ډېر زړه خفه شي
جانانه بڼه به نشي که زه درنخفه شوم

دا ژوند خوبانه رايي جانده
ولي جدا گرځي زمانه

چي مونږ جدا يو د غمان زړه به بڼه شي
جانانه بڼه به نشي که زه درنه خفه شوم

ماته د زړه په لار نږدې شه
غم مي شي لري په دې پوښي شه

ته ماله راشه چي دا غر غمان کچه شي
جانانه بڼه به نشي که زه درنه خفه شوم

ممتان په دغه نه پوهيږي
جانانه کيله دې په خه کيږي

د مينې لار هسي نه نيمه لار کيږي دوه شي
جانانه بڼه به نشي که زه درنه خفه شوم

لوبه

جانانه کله به راځي زړه ې ژړي ږي
بي تا، نه ځلاړي ښي لاليه کورته راشه

په ژړا ژاړم سود ې نه شي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانانه زړه کله صبريږي
بي تانه ځواړي ښي لاليه کورته راشه

ستا جدای ده ډېره کرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅيږي
 بې تانه څلارينې لاليه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
 دجنارې کټ مې چې اوچت شي

مړي بيا کله په ژړا راژوندي کيږي
 بې تانه څلارينې لاليه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان کړم
حقيقت به درعيان کړم

ژوند مې خه رنگې تيرينې
بس يو پټه دے کمينې

کله کله فکر اوکړم
خپل ژوندون ته نظر اوکړم

ماشورچه ده چې تاوينې
بس يو پټه دے کمينې

هر يو کس په دې دنيا کېنې
ژوند تيرې په دې سودا کېنې

چي به هرڅه زما کيږي
بس يو پټه دے کميږي

په چا بنه وختونه راشي
ټول غمونه ترې په شاشي

په هرڅه الله پوهيږي
بس يو پټه دے کميږي

مټان دغه بس يو کارکه
غم دهرچا په هان بارکه

خدائے په دغه خوشحاليږي
بس يو پټه دے کميږي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پاملت دے) دا وکیرنہ

اے شاہین بچہ ، اے دھت زویہ

اے پہ رشتیا بستونہ ، اے دغرت زویہ

اے جذبہ خاوندہ ، اے دھوا زمریہ

اے ارادہ خاوندہ ، اے دفقا زمریہ

ستا ارادہ پنہ دہ ، ستا ارادہ منہ

دہ جذبہ نہ دکہ ، داستا جذبہ منہ

اے شاہین بچہ ، د شجاعت تکرہ

اے د طاقت نہ دکہ ، اے د طاقت تکرہ

اے دفقا زلیہ تہہ د سلہ نہ تنہ

اے د تنہ نہ دکہ تہہ د تنہ نہ تنہ

۱۰۱ اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ

۱۰۲ اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

۱۰۳ قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

۱۰۴ قائلہ ستادجرات ، داستاجرات منمہ
۱۰۵ اے دشاہین پنچہ ، ستاشجاعت منمہ

۱۰۶ زہ دی غبرت منمہ ، خودانہ ناست خہ لہ ی
۱۰۷ داغلے پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

۱۰۸ مٹا دی غونڈ کپے وی ، داتہ مدھو وی ی
۱۰۹ زما تودزنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

۱۱۰ جو پدہ آرام باندی ، تہ عاد شوے ی گنی
۱۱۱ پدہ دپس ناکام باندی ، تہ عاد شوے ی گنی

۱۱۲ اوس خو دپنبو کپی ہغہ ، زہ تسمہ نشہ دے
۱۱۳ اوس دی پدہ سترگو باندی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شئي ته ، بره ختے شئي ته
پاس دھواله پردو ، لربر وتلے شئي ته

اوس ته آزاد ي شري ، اوس ته خدا کولے شئي
پاس دفضا به سينه ، ته مشغولا کولے شئي

چي خه دي زي غواري ، هر خه ازار کولے شئي
خوکه خيل خان باندي ، خه اعتماد کولے شئي

پاسه يقين ادرکه ته ، وزر نه کارواخله
دا پاس فضا اووينه ، نظر نه کارواخله

اے دفضا بنکاري ، لاندې ټکړو ته کوري؟
اے دشاهين بچيه ، پاسي تیکو ته کوري

ته خه ټپوس ټونه ي ، ستانوم شاهين د کوري
دا دشاهين دپاره ، دپړلوي توهين دے کوري

يادُونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوې
بيا زما په سترگو کښي آيا ده شوې

نن دخداي د کورنه خان لومړي کړه ته
تا وسته ترې راتا وسته چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به د غم هره فرياده شي

زه د زړه په سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حيرانه شوې

دا ارمان دهر مومن په زړه کښي ده
ته ممتان جوړ اوس ويخه له خوا به شوې

پښتون

زه د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
 ځكه د پښتون پښتنه د پښتون كور يمه
 زه د مينې پنگه خو دشمن دپاره اوړ يمه
 زه يم پښتنه لوكه لوكه له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روځي خو هر چا پېژندلې دے
 داچې د غېرت غرقه دے ټول عمر خټلې دے
 داچې په پښتو كې قومره بره رسېدلې دے
 داچې په عزت باندې هر كور كې زېږېدلې دے

دے چې اقرار او كړې بيا تر كله دوستو كې بې نه
 دے چې قدم واخلي نو بيا همېرې خوښې بې نه
 دے د همت توره دے په يو طرف چلې بې نه
 دے همتي توان دے مصيبت نه نو وېرې بې نه

دے دور وجود دخیلو مٿو لوڻي لھافت گھني
 دے دغور پروڻي دآسان نه هم اوچت گھني
 دے پردي مور عزت دخیلي مور عزت گھني
 دے دمور خدمت دمور دڀنبو لاندی جنت گھني

دے ڇي تخه وخت توان وي نو محفل به دجرو وي دے
 تخه وخت ڇي بودا شي نو بيا مشر دجرگو وي دے
 دحق سره ملگر ے هم دخیلو دپردو وي دے
 دے داسي مخلص دے ڇي هر وخت دشورو وي دے

سل کارونه ڀي بنه دي خويو داي بد عادت دے
 دچاسره ڇي وړان شي نو بيا دے لوڻي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کيږي په جرگونه په منت دے
 هر خه په سين لاهو کړي په يودم ډير يو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسته منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مرھاي دتبعاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نصیحتے

ستا نیکی نہ ضائع کیڑی
دایہ ہلتہ پکار بیڑی

توک کہ دے باندے پوہینے
دین دنیا بہ دے بنے کیڑی

نپت دے ہر بندہ تہ بنہ کرے
داتوبنہ دُخان سرے کرے

مرگ نہ پس بہ ہم یادینے
دین دنیا بہ دے بنہ کیڑی

مرگ نہ پس خوہرختہ تر شی
توک چے تور لحد کبے مگر شی

بیا به هلتہ کټی خټہ کیبی
دین دنیا به دی بنہ کیبی

پہ دنیا کټی بی یو لار کرہ
غم دھر چاہہ خان بار کرہ

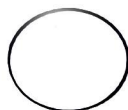
خدا تے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کیبی

خدا تے انسان دے پیدا کرے
اوپہ دی ئی دے پوئی کرے

پہ نیکی خدا تے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کیبی

ممتاز ہر چاسرہ بنہ کرہ
داتوخہ د عقبی اوکرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کیبی

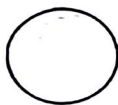

مينه چي پيدا شي فنا ڪين نه
 زړه چي بند يوان شي آزاد ڪين نه

دا د غم تير ٿي ٿو مره فور ٿي شو ٿي
 اونه ٿي بلوم خورن ٿي ڪين نه

اهي داسمان ستور ٿي جرگه وڙه
 يار ٿي مرورد ٿي پخلا ڪين نه

خنڱه دي ممتاز نه زړه صبر ڪرو
 نوڪ نو داوري نه جدا ڪين نه

تاچی په سگو سلگو کښې تېره کړه
مانه خو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چې برسېره کړه

دا خو یو وپه غوندې خبره وه
تا هسې د بڼې نه نن دېره کړه

زه در سره مینه په اخلاص کوم
تا مینه شكونو کښې راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږو نه
تا مستان د ژوند په لار کښې هېرکړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کُنی د مینِ یو کشتی ده
موبن دواړه پکُنی ناست یو تیاښته سپینه سپوږمۍ ده

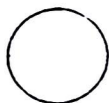
دا نن زما د پاره پروڼ نه ډېر بهتر دے
لای مې خوا کُنی ناست دے نری څخه سیلۍ ده

دنیانه ناخبره هر چانه بې خبره
نه کله نه مالت شته نه کورنه حویله

د کُمل خو شپوۍ پچې ورشي بوراله په چن کُنی
تاویني دکُملانو تیاره که تروېدۍ ده

خمار خمار موسم دے د مینې انتها ده
آواز دلري راشي خوږه بېکلي شپېله ده

ممتاز غمونه ورک شولای مې راروان دے
وسن خاڼده خو شحالېږه د غم وروستۍ سگمږه

ستا دڪير انتها ده ته پوءِ نه ٿي
دا قصه بھکا صبا ده ته پوءِ نه ٿي

مال دولت خود لاس خیر دے ڇاپو ڪرہ
تا ترپي ڇي پر ٻي ملا ده ته پوءِ نه ٿي

محبت خود ٿوڪ ٻه زور ڪو لے نه شي
دا خبره درضا ده ته پوءِ نه ٿي

راز دميني خلق پٽ ساتي نادانه
ته ٻه هر ڄا ڪنبي گليا ٻي ته پوءِ نه ٿي

دخيل زبره علاج دي اوکيه ته پٽيله
ممتاز ولي لا پروا ٿي ته پوءِ نه ٿي

دا چمن

زه یو ورځ کله شنه ته لارم
ماوے سپل د کلو کر مه

د بورا په شان به زه هم
هر یو کلي به ټکلو مه

په چمن کښې گرځېد مه
هر یو کلي ته او درېد مه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل ټو پونه

خو یو کس د کلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پڇي دا ٿول ڀڄمن زما دے
په هر گل مڇي زړه شېدا دے

کله گل شوکئي له بوتي
وي د کبد لکه چکي

کله پا نهي راشوکئي دے
هوا کڻي الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لڀونے د بيان دے

ناکھانه داسي غب شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بد بخت ئي
گل شوکے دهرې لختي

ماد زړه وينې ورکوي
دا چمن مڇي اباد کړے

دا چمن خو دهر چا دے
هسې نه يواځې ستا دے

د مالي پټه دې نصير
شوم خو شماله درپه سر

دا چمن زمونږ چمن دے
دا وطن بنکې وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دَهغه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله خو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کو مه

زه تومره بد قسمته یم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت خو ښکاري
تورو شپو کېنې دے ښکله

رڼا خو نه ښکاري
په تیارو کېنې ژوند تېر ومه

هرڅوک زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه اوچت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژباړو نه کورم
دې: پچو ته خفه کېږم

ته صبر خدايه ورکړې
دوئې به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
نو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوه خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېږم

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پسدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکېني شومه کېږه

په کومه دډه اوځم
ځان به کوم نخواست رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځي شومه پياوړه
اوس به دغه ژبا کومه

ځان ته به نه ځوړم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ځي
خدا يه تاته څي دا سوال ده

بې ته څي مدد اوکړي
نور د هسې طبعه نه کومه

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېرل
مطلب مې بل خدائو، وده ستا په انتظار

د رقيب دې هرڅه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چا نه كوم اتبار

د مينې په با غچه کښې مې يوکل په نخښه کړه
د دم به چې په اور بل کښې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زار شم موري
ستا د عاكانو باندې بار شوم موري

تاچې په خه خوارولو كې يم خه وېلې شم
دا ستا احسان زه په دنيا كې خلاصوله نه شم

زه چې پېدا شوم نو په هېڅ نه پوهېد موري
دا سې نادان وم چې به هسې ژر پېدا موري

په خه خوارو او په محنت باندې دې لوټ كړم زه
په اشارو او په خبرو دې بيا پوټ كړم زه

ته به وې وينه ولې زه دې اوډه كولم موري
په پستولاسو به دې زه ورو ورو ټپولم موري

په زار قربان به دې دېدو منع كولم موري
ځان دې كړولو ولې زه دې آبادولم موري

شومره نوارِي شومره محنت دِي ماسره کولو
 زهٔ بنهٔ پوره شوم تابه بيا هم محبت کولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گرفتار کومه
 ستاپه نوارِي او په محنت باندِي اقرار کومه

مانه به داسي کار نهٔ کيږي چي خفه شي پري ته
 د ملک و قوم خدمت به کومه چي غره شي پري ته

د خپلي خاورې به زهٔ داسي حفاظت کومه
 زهٔ مقابله به د دشمن په خپل طاقت کومه

زما وطن ته به دشمن بره کتله نهٔ شي
 پښې به يې ماتي کومه دلته به راتلله نهٔ شي

زهٔ د ممتاز په پاكي غيږي دا شوکند کومه
 دغه مې لوظ د غه و عده دغه قسم کومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې نخښه کوم یوځای کېنې کېن دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جَد ا د غم داستان د دے
زه کومه قصه ا ووايم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبر نه وم چې به دا قصه هم کيږي
زه لایمه لا هو شومه اوس خه به را وچېنم

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې دے لیکلے
زه خورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک یې
زه خه تیر اوس او کومه په چل یې نه پوهېنم

خبره ستاد ميني دهر چانه زه پيئومه
ستامينه لوء سوغات د زه ئي زړه پوري لگو

دا مينه لوء نعمت د هم په دي دنيا جنت د
ستامينه چي ئي مل شو د نور په هرڅه اور لگو

لايه مهربانه ته جدا مه شي له مانه
دا ستاد راټلو لار په بنوزه جارو کو مه

نن راشه د زړه سره د هچا نه مه کو ويره
په طمعه درنه ناسته يم په زنه خال لگو مه

ممتاز نو ټوله ستاده ستامينه کښي ئي سوداډ
زه ستاد صحبت خبري کله چاته کو مه

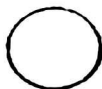
په هر طرف چې ځي نوزۀ به ستا د لاس هماسم
ما مه پېږېدېده يواځې زۀ به ډېره وار خطا شم

بې تانۀ ژوندون هېو په ژوندۀ حسابوم
تۀ ولې راته وايې چې زۀ پاتې تر سبا شم

رقيب زمونږ تر مېنځۀ د نفرت لارې توکلي
دا هرڅۀ به صفا شي نوکۀ زۀ درنۀ ډښتلا شم

بربادۀ زندګي ده ، هېڅ په چل ځي نۀ پوهېږم
په کومه لاره ورشم او په کومه ترې نه راشم

ممتاز داسې صادقۀ ده چې هرڅۀ به هوارکړي
نوتۀ دې نيت صفا کړه چې زۀ پوهه په رڼا شم

خواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسې ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کښې نه د حان نه د جهان شوم
هسې تېره مې تواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ماښام تياره لانه په
په ژړا مې سترگې سرې شوې، په سلگو په فريادونو

زه خو خپل فکر ونه نه کړم، تا پسي مې زړه خوبه بري
پچې ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بو نو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مې هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کړې په دې سختو ساعتونو